

A SARLÓSOK PETŐFI-KOSZORUJA.

A felvidéki *Sarlós*-szervezet, amely a progresszív és demokratikus gondolkozású fiatalság egyesületének szereti magát feltüntetni, március 15-éi koszorút akart elhelyezni a budapesti Petőfi szoborra. A koszorút a cseh, oláh, szerb, horvát — és magyar szalagok ékesítették, azonkívül egy vörös szalagon a következő felírás volt olvasható: „Az új márciusért a pozsonyi *Sarló*”. A rendőrhatalóság lebeszélte az ifjakat furcsa tervükről, azonban egy szociáldemokrata képviselő jónak tartotta, hogy ebben az ügyben interpellációt intézzen a belügyminiszterhez, aki válaszában szokatlan határozottsággal bélyegezte meg a *Sarlónak* ezt a kegyelemsértő próbálkozását . . .

Ez a szomorú koszorú-botrány végre napvilágra hozta a felvidéki *Sarlós*-szervezetnek az ügyét, amelyről az utóbbi időben meglehetősen sokat írtak,¹⁾ beszéltek és általánosságban uralkodó volt az a vélemény, hogy az elszakított ifjúságnak egy rendkívül értékes, modern alapokra fektetett kultúrmozgalmával állunk szemben, amely számot tarthat a csonkaország közvéleményének osztatlan rokonszenvére. Kevesen ismerték ennek a szervezetnek a dolgait, nem méltatták kellő figyelemre a felvidéki ifjúság körében lejátszódó fontos eseményeket, mert akkor talán más színben láttak volna mindent. Sajnos, beigazolódott teljes mértékben az az aggodalom, hogy a *Sarló* név alatt szereplő mozgalom egyes túlfűtött ambíciójú és meglehetősen zavaros tudású fiatalemberek próbálkozása, akik az új államkeretben hamar megfélemlítettek a magyar történelem megmásíthatatlan parancsairól és végleges ténynek fogadták el a csehszlovák államiság adottságát. Kezdetben, teljesen felelőtlenül irodalmi jelszavakat hangoztattak, Ady, Móricz, Szabó Dezső nevét írták lobogóikra, hirdették, hogy új parasztdemokráciára van szüksége a megújuló magyarságnak. Bár a dicséretre méltó regős mozgalmat nem ők indították meg, baráti sajtójukban szereték ezt is a maguk számára kisajátítani. Lármás újságcikkekben támadták meg az apák generációját, egész szellemvilágukat, magatartásukat valami börzas és éretlen zseniskedés jellemezte. Mindamellett a felvidéki társadalom jóindulattal és szeretettel nézte el ezeket a fiatalos forrongásnak látszó legénykedéseket, csak akkor emelte föl tiltakozó szavát Groschmid Géza szenátor személyében, amikor tavaly a radovi cseh diákkonferencián a *Sarlósok* vezérei a szocializmust jelölték meg a magyarság egyedül üdvözítő programja gyanánt és megdöbbenő, éles szavakkal keltek ki a területi integritás, a magyar állami gondolat ellen. Azóta is lapjaikban a Pozsonyban megjelenő *Reggel* című, csehbarát újságban, valamint az ugyancsak cseh kormányt támogató *Napban* állandóan hangoztatják, hogy elfordulnak az ezeréves magyar múlt hagyományaitól, „nem büjkálnak az irredezizmus patkánylyukaiban”, a feudálisok, nagybirtokosok és militaristák kerge álmának tartják az integer Magyarországot és a jövő kibontakozását „nem a történelmi erők összeütközésétől”, hanem valamiféle *Páneurópától*, a Duna medencében lakó népek szövetekezésétől várják.

Nagyon jól tudjuk, hogy a felvidéki magyarság halálos bünt követne el önmaga ellen, ha a merev negáció álláspontjára helyezkedve, eredménytelen irredezta szölamokat hangoztatna nyíltan és nem számolna az adott helyzet szo-

¹⁾ V. ö. Széphalom 1930. 2. sz.

morú valóságaival. A *kisebbségi sors* törvénye a csendes munka, azonban ez nem jelenthet sohasem elvételadást, lemondást, főként pedig nem jelenthet a köteles lojalitáson messze túlmenő szervilizmust. A felvidéki magyar társadalom és ifjúság riadtan figyelte a Sarlós-vezérek bomlasztó munkásságát, azonban nem állott módjában a megfelelő tiltakozás, hiszen ez egyet jelentett volna az irredenta vádjának a vállalásával. A *Sarlós*-csoport egyes tagjai jól értettek ahhoz, hogyan fenyegetsek meg és kárhoztassák teljes hallgatásra ellenfeleiket. Nem szólhatott senki, mert nem tudhatta, mikor jelenik meg ellene a *Reggel*-ben vagy egyebütt egy denuncziáló cikk, amely az illetőt a rendtörvénnyel és a hatósággal hozza majd közeli érintkezésbe.

M a s a r y k elnökhöz juttatott memorandumukban azt mondják, hogy az ő eszméinek letéteményesei. A kormányajtó és ennek nyomán egyes külföldi lapok (pl. *Le Télégramme*) örömmel regisztrálták, hogy ime megtért a magyar ifjúság, nincs többé kisebbségi kérdés Csehszlovákiában.

Nem akarjuk részletesen ismertetni a *Sarlós*-szervezet szereplését, sajtóban történt megnyilatkozásait, csupán rá akarunk mutatni arra, hogy jogtalanul sajtóztatják ki a maguk számára az európaiság, demokrácia és haladás jelszavait, mert épen ők azok, akik egy korhadt filozófiai rendszernek, a történelmi materializmusnak a követőivé szegődtek, akik Európából Pozsonyon és a prágai Hradzsinon kívül egyebet nem láttak, akik történelmi szemléletükben még mindig J á s z i Oszkárnál tartanak és demokráciájuk csak addig terjed, hogy hihetetlen alkalmazkodó képességgel simulnak a fennálló cseh áldemokrácia brutális rendszeréhez. Közben nem látják, hogy az egész felvidéki magyarság, apák és fiúk, intellektuálisok, parasztok és munkások egyaránt kismimizett proletárjai a magyar sorsnak. Világnézeti elfogultságuknál fogva a cseh szabadgondolkodókkal, szocialista ifjúsággal keresik a kapcsolatokat, nem pedig a mélyen vallásos és a tradíciókhoz ragaszkodó tót nép tömegeivel. Egy-könyvű, élet és valóság helyett „ideológiákban“ bogarászó apró íróasztalbölcsek lettek, akiknek szálnalmas kapkodását, társadalomtudományi és politikai kalandozásait szomorúsággal szemléljük. A felvidéki parasztnak, intellektuellnek nincs közössége velük. Kapkodásuk mosolyra gerjeszthetne, ha nem látnók azt, hogy megtévedt vezetőik működése rombolólag hat, gyöngíti a történelmi összetartozás érzését és az eljövendő Nagymagyarországba vetett hitet az elszakított területeken.

(Pozsony.)

Kárpáti László

ARANYVONAT.

A *Szibériai Garnizon* kasszasikere után rövidesen megjelent M a r k o v i t s Rodin második könyve: az *Aranyvonat*. A *Szibériai Garnizon* sokatígérő kvalitásai után határozott csalódás ez a könyv. Teljesen ugyanaz az eseménykör, és csak az epizódjaiban találunk itt-ott valami újat. Ugyanaz a fogolytábor, ugyanazok az emberek, ugyanaz a légkör, sehol semmi új meglátás. Az a körülmény, hogy a *Szibériai Garnizon*ban közönséges vasúton indulnak neki a hadifoglyok a messze hazatérésnek, míg itt egy kincseketérő aranyszállítmány kíséretében teszük meg az út egy részét — lényegében nem változtat a dolgon. Az sem, hogy most a főhős egy időt kint tölt az orosz falu muzsikjai között. Ezek csak epizódok, amik nem hoznak a könyvbe új szempontokat és hiába kutatunk kereső